

DEEL I

ONTWERP - Conclusies van het voorzitterschap - Barcelona, 15 en 16 maart 2002

1. De Europese Raad is op 15 en 16 maart te Barcelona bijeengekomen voor zijn tweede jaarlijkse voorjaarsbijeenkomst over de situatie op economisch, sociaal en milieugebied in de Unie. De bijeenkomst werd voorafgegaan door een gedachtewisseling met de nieuwe voorzitter van het Europees Parlement, de heer Pat Cox, over de belangrijkste discussiepunten. De Europese Raad verklaart zich ingenomen met het initiatief van de voorzitter voor politieke dialoog en pragmatische verandering.

2. De staatshoofden en regeringsleiders, de ministers van Buitenlandse Zaken en de ministers van Financiën hebben ook hun ambtgenoten van de dertien kandidaat-lidstaten ontmoet om de strategie van Lissabon en de uitvoering daarvan te bespreken. De Europese Raad beklemtoont dat de strategie van Lissabon moet worden gezien als een stimulans voor de kandidaat-lidstaten om kerndoelstellingen op economisch, sociaal en milieugebied aan te nemen en uit te voeren, en als een wederzijds leerproces.

ALGEMENE POLITIEKE EN ECONOMISCHE CONTEXT

3. De euro toont duidelijk wat de Europese Unie vermag wanneer de politieke wil aanwezig is. Die politieke wil moet worden aangewend om de economische, sociale en milieudoelstellingen van de Unie te bereiken.

4. De Europese Raad heeft, op basis van het voorjaarsverslag van de Commissie, de voortgang geëvalueerd die is gemaakt tijdens de eerste twee jaar van de strategie van Lissabon. Hij wijst erop dat belangrijke successen zijn geboekt, maar dat er ook gebieden zijn waarop de voortgang te gering is. Hij heeft kennis genomen van de bijdragen van verscheidene vakraden. Het doel is nu deze strategie te vereenvoudigen en te consolideren, teneinde te garanderen dat de eerder genomen besluiten, en die van vandaag, op efficiëntere wijze worden uitgevoerd.

5. De economische situatie laat een begin van een wereldwijd herstel zien na de scherpe terugval in 2001. De snelle reactie van het economisch beleid, een gezonde basis, alsmede een herstel van vertrouwen leveren de fundamentele voorwaarden voor herstel. Deze vooruitzichten moeten nu worden verbeterd door een duidelijk engagement voor economische hervormingsmaatregelen om de groei- en werkgelegenheidsmogelijkheden in de EU te vergroten.

DE DYNAMIEK VAN ONZE LANGETERMIJNSTRATEGIE HANDHAVEN Coördinatie van het economisch beleid

6. Coördinatie van het begrotingsbeleid is verankerd in de verbintenissen aangaande gezonde overheidsfinanciën en de spelregels die zijn overeengekomen in het stabiliteits- en groeipact. De lidstaten zullen de begrotingsdoelstelling voor de middellange termijn, namelijk om uiterlijk in 2004 nagenoeg een evenwicht of een overschot te bereiken, handhaven of nakomen. De automatische stabilisatoren moeten symmetrisch kunnen functioneren, mits de grens van 3% van het BBP niet wordt doorbroken bij een neergaande economie. Dit betekent met name dat het groeividend in perioden van groei volledig moet worden benut. De lidstaten kunnen alleen eigen begrotingsbeleidsmaatregelen treffen indien zij daarvoor de noodzakelijke speelruimte hebben gecreëerd.

De Europese Raad verzoekt de Raad de houdbaarheid van de overheidsfinanciën op lange termijn te blijven bestuderen als onderdeel van zijn jaarlijkse toezicht, met name in het licht van de budgettaire druk ten gevolge van de vergrijzing.

7. De eurozone is een monetaire unie waarin een uniform en onafhankelijk monetair beleid en een gedecentraliseerd maar gecoördineerd begrotingsbeleid wordt gevoerd. Derhalve moet verdere voortgang worden geboekt door:

- verbetering en harmonisatie van de methoden voor de opstelling van de statistieken en de indicatoren voor de eurozone. De Commissie en de Raad wordt verzocht tijdig voor de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad in 2003 een algemeen verslag voor te leggen over de statistieken betreffende de eurozone;
- het maken van een systematische analyse van de gehele beleidsmix van het eurogebied, teneinde de consistentie van het monetaire beleid en het begrotingsbeleid met betrekking tot de economische ontwikkelingen te beoordelen;
- versterking van de bestaande coördinatiemechanismen voor het begrotingsbeleid. In dit verband zal de Commissie tijdig voor de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad in 2003 voorstellen indienen ter versterking van de coördinatie van het economisch beleid.

8. In dit verband steunt de Europese Raad de kernpuntennota. Die vormt de grondslag voor de globale richtsnoeren voor het economisch beleid, die doelgericht en specifiek moeten zijn, de voornaamste economische uitdagingen moeten noemen en concrete maatregelen voor de aanpak daarvan moeten voorstellen. De meeste aandacht zal uitgaan naar de kwaliteit en de houdbaarheid van de overheidsfinanciën, het streven naar verdere noodzakelijke hervormingen van de product-, kapitaal- en arbeidsmarkten en het zorgen voor samenhang met het op elk van die gebieden vastgestelde beleid.

Duurzame ontwikkeling

9. De groei van nu mag in geen geval de groeimogelijkheden van toekomstige generaties in gevaar brengen. De strategie voor duurzame ontwikkeling houdt in dat het beleid op de verschillende gebieden moet stroken met de doelstellingen van de Unie op de lange termijn. Economische, sociale en milieuoverwegingen dienen gelijkelijk aandacht te krijgen bij de beleidsvorming en het besluitvormingsproces. In dit verband hebben alle betrokken vakraden, waaronder ECOFIN en Algemene Zaken, nu hun strategieën voor de integratie van milieuoverwegingen aangenomen, en de Raad Visserij heeft eveneens de nodige maatregelen genomen voor die integratie in de context van zijn komende evaluatie.

10. De Europese Unie verwelkomt de beschikking inzake de bekrachtiging, namens de Europese Gemeenschap, van het Protocol van Kyoto. Hij dringt er bij de lidstaten op aan hun nationale bekrachtigingsprocedures uiterlijk juni 2002 te voltooien. Het protocol zou in werking moeten treden voor de wereldtop over duurzame ontwikkeling in Johannesburg. De Europese Raad herhaalt de uitnodiging die in Göteborg was gericht aan de andere industrielanden.

11. De Europese Raad erkent het belang van het zesde milieuactieprogramma als cruciaal instrument voor voortgang in de richting van duurzame ontwikkeling en is verheugd over de recente vorderingen in de besprekingen tussen het Europees Parlement en de Raad met het oog op de definitieve aanneming ervan.

12. Verdere actie is niettemin vereist. De Europese Raad:

- neemt nota van het voornemen van de Commissie in 2002, na haar rapport over milieutechnologieën, een actieplan in te dienen voor het wegnemen van de belemmeringen voor de introductie daarvan;

- neemt nota van het voornemen van de Commissie haar werkzaamheden ter voorbereiding van een kaderrichtlijn over het in rekening brengen van infrastructuur te bespoedigen om te garanderen dat de prijzen voor de verschillende vormen van vervoer uiterlijk 2004 een betere afspiegeling zijn van hun kosten voor de samenleving;

- neemt nota van het voornemen van de Commissie om voor eind 2002 een duurzaamheidsdimensie in de effectbeoordeling op te nemen die deel zal uitmaken van haar meer algemene inspanningen op het gebied van betere regelgeving;

- verzoekt de Raad om parallel met het akkoord over de opening van de energiemarkten uiterlijk in december 2002 een akkoord te bereiken over de aanneming van de richtlijn inzake energiebelasting, en daarbij rekening te houden met de behoeften van de beroepsbeoefenaars in de sector van het goederenvervoer over de weg;

- is het erover eens dat de EU voor 2010 aanzienlijke voortgang dient te boeken op het gebied van energie-efficiëntie.

13. Met het oog op de conferentie inzake ontwikkelingsfinanciering in Monterrey is de Europese Raad ingenomen met het door de ministers van buitenlandse zaken bereikte akkoord inzake de ODA. Het houdt in dat de lidstaten die de 0,7%-doelstelling nog niet hebben bereikt, uit hoofde van de verbintenis de middelen en het tijdschema te onderzoeken waarmee iedere lidstaat de VN-doelstelling van 0,7% ODA/BNI zal kunnen bereiken, individueel de toezegging doen - als eerste belangrijke stap - dat zij in het kader van hun respectieve begrotingsprocedures hun ODA in de komende vier jaar zullen verhogen, terwijl de andere lidstaten voortgaan met hun inspanningen om op of boven het streefcijfer van 0,7% ODA te blijven, zodat in 2006 collectief een EU-gemiddelde van 0,39% zal worden bereikt. Met dit doel voor ogen, zullen alle lidstaten van de Europese Unie er in elk geval naar streven in het kader van hun respectieve begrotingsprocedures in 2006 ten minste 0,33% ODA/BNI te bereiken. De Raad ECOFIN zal andere methoden bestuderen om de schuldenlast van de minst ontwikkelde landen te verlichten.

14. De Europese Raad zal, op basis van de Commissiemededeling "Naar een wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling" en de conclusies van de Raad Milieu van 4 maart 2002, het algemene standpunt van de Europese Unie voor de top van Johannesburg in zijn bijeenkomst in juni te Sevilla bepalen, en in het voorjaar van 2003 de algemene strategie inzake duurzame ontwikkeling evalueren en zich daarbij vooral richten op het in praktijk brengen van de resultaten van de wereldtop over duurzame ontwikkeling. Hij onderstreept het belang van beter mondiaal beheer op dit gebied. Een gunstiger klimaat voor ondernemerschap en concurrentievermogen

15. Ondernemerschap en een goed werkende interne markt zijn van groot belang voor groei en het scheppen van werkgelegenheid. Het regelgevingskader moet het ondernemerschap aanmoedigen en het opzetten van nieuwe bedrijven zo eenvoudig mogelijk maken, met name door gebruik van alle mogelijkheden van internet. De Europese Raad verzoekt de lidstaten de uitvoering van het Europees Handvest voor het MKB te bespoedigen en van goede praktijken te leren. De Europese Raad neemt nota van het voornemen van de Commissie om voor de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad in 2003 een groenboek in te dienen over ondernemerschap. Met ingang van dit jaar zal de Raad voor iedere voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad bijeenkomen om de vorderingen op dit gebied te evalueren. De Europese Raad

is van mening dat het Bazels Comité voor het banktoezicht ervoor moet zorgen dat zijn werkzaamheden niet leiden tot discriminatie van het midden- en kleinbedrijf en verzoekt de Commissie een verslag in te dienen over de gevolgen van de besprekingen van Bazel voor alle sectoren van de Europese economie met bijzondere aandacht voor het MKB.

16. Een goede werking van de interne markt vereist volledige uitvoering van de betreffende regelgeving. Hoewel er voortgang is geboekt, is de in Stockholm bepaalde tussentijdse omzettingsdoelstelling van 98,5% slechts door zeven lidstaten bereikt. De inspanningen moeten worden opgevoerd. De Europese Raad roept de lidstaten op zich nog meer in te spannen om die doelstelling te verwezenlijken en vóór de volgende voorjaarsbijeenkomst van de Raad in 2003 een omzettingsdoelstelling van 100% te bereiken voor de richtlijnen waarvan de uitvoeringstermijn reeds meer dan twee jaar is verstreken.

17. De Europese Raad is ingenomen met de voortgang die is geboekt bij de modernisering van de communautaire mededingingsregels. Hij geeft de hoogste prioriteit aan de lopende werkzaamheden op dit gebied en verzoekt de Raad het nieuwe regelgevingskader vóór eind 2002 aan te nemen.

18. De Europese Raad:

- verzoekt de lidstaten opnieuw het algemene niveau van de staatssteun, als percentage van het BBP, uiterlijk in 2003 maar ook daarna te verminderen, de steun te heroriënteren op horizontale doelstellingen van gemeenschappelijk belang, met inbegrip van economische en sociale samenhang, en hem te richten op geconstateerde tekortkomingen van de markt. Minder en beter gerichte staatssteun vormt een essentieel onderdeel van doeltreffende mededinging;
- dringt er bij de Raad op aan tijdens zijn zitting van mei overeenstemming te bereiken over het nog niet afgehandelde wetgevingspakket inzake overheidsopdrachten met het oog op definitieve aanneming ervan in 2002, en dit zo spoedig mogelijk;
- verzoekt de Commissie resterende technische belemmeringen specifiek te vermelden in haar huidige scorebord van de interne markt;
- neemt nota van het voornemen van de Commissie zo spoedig mogelijk de follow-up van haar mededeling "Een internemarktstrategie voor de dienstensector" voor te leggen, met inbegrip van eventueel noodzakelijke concrete acties.

In dit verband wijst de Europese Raad andermaal op het belang van verbetering van de kwaliteit van de overheidsdiensten voor de economische en sociale ontwikkeling van de Unie.

19. De inspanningen ter vereenvoudiging en verbetering van het regelgevend kader moeten zowel op nationaal als op communautair niveau, inclusief qua interinstitutionele aspecten, worden voortgezet met een bijzonder accent op de vermindering van de administratieve last voor kleine en middelgrote bedrijven. De Europese Raad verzoekt de Commissie voor zijn volgende bijeenkomst te Sevilla haar actieplan in te dienen, waarin met name rekening zou moeten worden gehouden met de aanbevelingen van de Groep-Mandelkern over de vereenvoudiging van de regelgeving.

20. De Europese Raad verzoekt de Raad op basis van Commissievoorstellen en in het licht van de conclusies van het Forum Financiële Stabiliteit voor juni 2002 de vereisten voor goed en transparant ondernemingsbestuur te analyseren en de eventuele oprichting van een groep van wijzen te bestuderen.

21. In Gent heeft de Europese Raad de EIB opgeroepen het verstrekken van kredieten in bepaalde sectoren op te voeren om tot het herstel van de economie van de EU bij te dragen. De Europese Raad is verheugd over de recente uitvoering hiervan door de EIB door de mobilisatie van een geraamd volume aan kredieten van 4 à 4,5 miljard euro over twee jaar en moedigt de bank nogmaals aan om steun te verlenen aan de investeringen in sectoren die van bijzonder belang zijn voor de bevordering van economische integratie, de economische en de sociale samenhang, groei en werkgelegenheid in de Unie.

Versterking van de sociale samenhang: sociale agenda

22. Het Europese sociale model is gebaseerd op goede economische prestaties en een hoog niveau van sociale bescherming, onderwijs en sociale dialoog. Een actieve welvaartsstaat zou een stimulans moeten geven tot werken, omdat werken de beste waarborg tegen sociale uitsluiting is. De Europese Raad is van mening dat de te Nice overeengekomen sociale agenda een belangrijk instrument is om het Europese sociale model te versterken. De voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad moet worden benut om de voortgang bij het bereiken van de doelstellingen van die agenda grondig te evalueren. Die evaluatie moet een nieuwe dynamiek creëren en waar nodig leiden tot passende initiatieven. De doelstellingen van Lissabon kunnen alleen worden bereikt door evenwichtige inspanningen op economisch en sociaal gebied.

Wat de sociale dimensie betreft, betekent dit o.a.

- de werknemers meer betrekken bij de veranderingen die hen aangaan. In dit verband verzoekt de Europese Raad de sociale partners wegen te vinden om de bedrijfsreorganisatie beter te beheersen via dialoog en een preventieve aanpak; hij roept hen op

actief bij te dragen tot een uitwisseling van goede praktijken bij de aanpak van de herstructurering in de industrie;

- de verbetering van de kwalitatieve aspecten van werk: wat met name gezondheid en veiligheid betreft, verzoekt de Europese Raad de Raad om prioritair de komende Commissiemededeling inzake een communautaire strategie voor gezondheid en veiligheid te bestuderen.

23. De Europese Raad benadrukt het belang van veiligheid in het zware vrachtverkeer en de noodzaak ervoor te zorgen dat de sociale bepalingen worden nageleefd en verder uitgewerkt en verzoekt de Raad zijn besprekingen over de betrokken ontwerp-verordening voor eind 2002 af te ronden.

24. De Europese Raad benadrukt het belang van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting. De lidstaten wordt verzocht in hun nationale actieplannen doelstellingen te bepalen om het aantal mensen dat armoede en sociale uitsluiting riskeert in de periode tot 2010 aanmerkelijk te verminderen.

25. Als antwoord op de uitdaging van de vergrijzing dringt de Europese Raad aan op versnelde hervorming van de pensioenstelsels om ervoor te zorgen dat deze financieel houdbaar zijn en aan hun sociale doelstellingen beantwoorden; in dit verband wijst hij erop dat het van belang is dat het gezamenlijke verslag van de Commissie en de Raad over de pensioenen, voor de Europese Raad van voorjaar 2003, wordt opgesteld op basis van de nationale strategie-verslagen die in september 2002 worden verwacht.

Hij neemt nota van het inleidende verslag van de Raad over gezondheidszorg en ouderenzorg, en verzoekt de Commissie en de Raad de vraagstukken betreffende de toegankelijkheid, de kwaliteit en de financiële houdbaarheid tijdig voor de Europese Raad van voorjaar 2003 diepgaander te bespreken.

26. De Europese Raad heeft het belang bevestigd van de verklaring over geweld tegen vrouwen die in de Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid is afgelegd.

PRIORITAIRE ACTIE

27. De Europese Raad heeft drie brede gebieden aangewezen die een specifieke impuls vereisen, gelet op hun centrale rol voor de voltooiing van een echte gemeenschappelijke economische ruimte en het nastreven van de langetermijndoelstellingen van de Unie. In de huidige omstandigheden is de Europese Raad van mening dat zij ook een belangrijke bijdrage tot het economisch herstel kunnen leveren.

Actief beleid, gericht op volledige werkgelegenheid: meer en betere banen

28. Volledige werkgelegenheid in de Europese Unie vormt de kern van de strategie van Lissabon en de essentiële doelstelling van het economisch en sociaal beleid, hetgeen het creëren van meer en betere banen vereist. Derhalve is het noodzakelijk bijzondere aandacht te blijven schenken aan de hervormingen van het werkgelegenheids- en arbeidsmarktbeleid.

29. De Europese Raad verheugt zich erover dat voor de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad een sociale top wordt gehouden en dat de sociale partners een gezamenlijk kader voor actie met het oog op de levenslange ontwikkeling van bekwaamheden en kwalificaties hebben aangenomen. De Europese Raad dringt er bij de sociale partners op aan hun strategieën op de verschillende territoriale (Europees, nationaal, regionaal en lokaal) en sectorale niveaus ten dienste te stellen van de strategie en de doelstellingen van Lissabon en daartoe jaarlijks een rapport in te dienen over hun nationale bijdrage - in de vorm van de werkgelegenheidsplannen - en hun Europese bijdrage, met rechtstreekse indiening ervan op de sociale top.

In het meerjarenprogramma dat zij in december 2002 zullen indienen, zou die bijdrage reeds moeten voorkomen, met name wat betreft het aanpassingsvermogen van de ondernemingen op gebieden als collectieve onderhandelingen, loonmatiging, productiviteitsverbetering, bij- en nascholing, nieuwe technologieën en flexibele arbeidsorganisatie.

Een versterkte werkgelegenheidsstrategie

30. De werkgelegenheidsstrategie van Luxemburg heeft haar waarde bewezen. Bij de tussentijdse herziening van de strategie in 2002 moet worden voortgebouwd op de resultaten ervan en moeten de in Lissabon overeengekomen streefcijfers en doelstellingen erin worden opgenomen. In dit verband moet de strategie:

- vereenvoudigd worden, met name met een verminderd aantal richtsnoeren, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de doeltreffendheid ervan;
- het tijdschema afstemmen op de termijn van Lissabon van 2010, met een tussentijdse evaluatie in 2006 om na te gaan in hoeverre de tussentijdse doelstellingen van Stockholm, als nader omschreven in latere bijeenkomsten van de Europese Raad, verwezenlijkt zijn;
- de rol en de verantwoordelijkheid van de sociale partners bij de uitvoering van en het toezicht op de richtsnoeren versterken.

31. De herziene werkgelegenheidsstrategie moet gericht zijn op verhoging van de arbeidsparticipatie door de inzetbaarheid te bevorderen en door het wegnemen van hinderpalen en ontmoedigingsmaatregelen om een baan te aanvaarden of te houden, onder behoud van de hoge beschermingsnormen van het Europese sociale model. Zoals aangegeven in het verslag

over de arbeidsparticipatie is een sterke wisselwerking tussen de sociale partners en de overheidsdiensten vereist en moet met name voorrang worden verleend aan levenslang leren, de kwaliteit van het werk en gelijkheid van geslacht.

32. Voor het huidige werkgelegenheidsbeleid betekent dit onder andere het volgende:

- bij belastingverlagingen moeten de lidstaten voorrang verlenen aan verlaging van de belastingdruk op de lage inkomens;

- belasting- en uitkeringsstelsels moeten worden aangepast zodat werken loont en het zoeken van een baan wordt gestimuleerd. De lidstaten moeten streven naar een herziening van aspecten zoals de voorwaarden voor het ontvangen of behouden van uitkeringen, de duur, de vervangingsratio, de beschikbaarheid van arbeidsgebonden uitkeringen, het gebruik van belastingvoordelen, administratieve systemen en zorgvuldig management;

- teneinde het concurrentievermogen van de EU te waarborgen en de werkgelegenheid te verbeteren voor alle beroepen en geografische gebieden is het van cruciaal belang dat nationale arbeidsinstellingen en systemen voor collectieve onderhandeling, onder eerbiediging van de autonomie van de sociale partners, rekening houden met het verband tussen loonontwikkelingen en arbeidsmarktomstandigheden, waardoor een ontwikkeling van de lonen in overeenstemming met de productiviteitsontwikkelingen en opleidingsverschillen mogelijk wordt;

- om een passend evenwicht te bereiken tussen flexibiliteit en zekerheid wordt de lidstaten verzocht overeenkomstig hun nationale praktijk de regelgeving betreffende arbeidsovereenkomsten en, waar passend, de kosten te evalueren, met het oog op de bevordering van meer werkgelegenheid;

- de lidstaten moeten hindernissen voor de deelneming van vrouwen aan de arbeidsmarkt uit de weg ruimen en ernaar streven met inachtneming van hun nationale regelingen ter zake voor 2010 te voorzien in kinderopvang voor ten minste 90% van de kinderen tussen 3 jaar en de leerplichtige leeftijd en voor ten minste 33% van de kinderen onder 3 jaar;

- stimulering van vervroegde pensionering en invoering van regelingen voor vervroegd pensioen door ondernemingen moeten worden beperkt. Er moeten meer inspanningen worden gedaan om oudere werknemers meer kansen te bieden om op de arbeidsmarkt te blijven, bijvoorbeeld door formules van flexibele en geleidelijke pensionering en door werkelijke toegang tot levenslang leren te garanderen. Er moet naar gestreefd worden de

leeftijd waarop de mensen stoppen met werken binnen de Europese Unie in de periode tot 2010 geleidelijk op te trekken met circa 5 jaar. De voortgang op dit gebied zal jaarlijks voor elke voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad worden geanalyseerd.

Bevordering van de vaardigheden en de mobiliteit in de Europese Unie

33. De Europese Raad verheugt zich over het actieplan van de Commissie om voor 2005 de belemmeringen op de Europese arbeidsmarkten weg te nemen en verzoekt de Raad de nodige stappen te zetten om de voorgestelde maatregelen in praktijk te brengen. Voorrang moet worden gegeven aan:

- het scheppen, overeenkomstig het in Nice aangenomen actieplan, van de wettelijke voorwaarden voor echte mobiliteit van alle actoren op het gebied van onderwijs, onderzoek en innovatie;
- een vermindering van de wettelijke en bestuursrechtelijke belemmeringen voor de erkenning van beroepskwalificaties en van andere belemmeringen die voortvloeien uit het niet-erkennen van formele opleidingskwalificaties en informeel leren, waarbij rekening moet worden gehouden met de onderstaande paragraaf betreffende onderwijs;
- maatregelen om ervoor te zorgen dat alle burgers de nodige basisvaardigheden bezitten, vooral op ICT-gebied, in het bijzonder groepen als werkloze vrouwen;
- waar zulks passend is een grotere overdraagbaarheid van socialezekerheidsrechten, met inbegrip van pensioenen, binnen de gehele Europese Unie. De Europese Raad vraagt in dit verband dat op grond van de tijdens de Europese Raad van Laken overeengekomen parameters met spoed wordt voortgegaan met de herziening van Verordening (EEG) nr. 1408/71 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, zodat de nieuwe verordening voor eind 2003 kan worden aangenomen.

34. Concrete maatregelen zijn noodzakelijk. In dit verband heeft de Europese Raad besloten dat:

- een Europees ziekteverzekeringsbewijs de formulieren die momenteel nodig zijn voor medische behandeling in een andere lidstaat zal vervangen. De Commissie zal daartoe voor de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad in 2003 een voorstel indienen. Dat bewijs zal de procedures vereenvoudigen, zonder de bestaande rechten en plichten te wijzigen;
- in nauwe samenwerking met de lidstaten één Europese website met informatie over beroepsmobiliteit zal worden gecreëerd, die uiterlijk eind 2003 volledig operationeel dient te zijn.

Europese economieën met elkaar verbinden

Financiële markten

35. Alleen door een geïntegreerde en efficiënte Europese kapitaalmarkt zullen zowel de consumenten als het bedrijfsleven ten volle de voordelen van de euro kunnen genieten. Concurrerende financiële markten zullen leiden tot meer keuzemogelijkheden en lagere prijzen voor consumenten en investeerders, met passende beschermingsniveaus. Derhalve:

- verheugt de Europese Raad zich erover dat over de Lamfalussy-voorstellen een akkoord is bereikt, en dringt hij aan op onmiddellijke toepassing daarvan;
- verklaart de Europese Raad andermaal dat hij zich krachtig inzet voor de uitvoering van het actieplan voor de financiële diensten, en de totstandkoming van volledige geïntegreerde markten, voor effecten en risicokapitaal uiterlijk in 2003 en voor financiële diensten uiterlijk in 2005;

- verzoekt hij de Raad en het Europees Parlement om zo spoedig mogelijk in 2002 de voorgestelde richtlijnen betreffende financiële zekerheidsovereenkomsten, markt-misbruik, verzekeringstussenpersonen, verkoop op afstand van financiële diensten, financiële conglomeraten, prospectussen, bedrijfspensioenfondsen, en internationale standaarden voor jaarrekeningen, aan te nemen.

Integratie van de Europese energie-, vervoers- en communicatienetwerken

36. Krachtige en geïntegreerde energie- en vervoersnetwerken vormen de ruggengraat van de

Europese interne markt. Verdere openstelling van de markt, passende regulering, verbeterd

gebruik van de bestaande netwerken en invulling van de ontbrekende schakels zullen de doel-

treffendheid verbeteren, de mededinging vergroten en zorgen voor een goed kwaliteitsniveau,

alsmede minder congestie en derhalve ook meer duurzaamheid.

37. Op het gebied van energie:

- verklaart de Europese Raad zich ingenomen met het eerste verslag van de Commissie over de daadwerkelijke openstelling van de interne markt voor gas en elektriciteit, waarover in Stockholm al overeenstemming was bereikt. Hij verzoekt de Commissie dat verslag jaarlijks voor elke voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad bij te werken zodat de reële voortgang kan worden geëvalueerd;

- dringt de Europese Raad er bij de Raad en het Europees Parlement op aan de voorliggende voorstellen voor de eindfase van de openstelling van de gas- en elektriciteitsmarkt zo spoedig mogelijk in 2002 aan te nemen, met onder andere:

- = vrije keuze van leverancier voor alle niet-huishoudelijke verbruikers in Europa vanaf 2004 voor elektriciteit en voor gas. Dit zal ten minste 60% van de totale markt omvatten;

- = in het licht van de ervaringen, op een datum voor de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad in 2003, een besluit over verdere maatregelen, rekening houdend met de

definitie van openbardienstverplichtingen, de voorzieningszekerheid en in het bijzonder de bescherming van afgelegen gebieden en van de meest kwetsbare bevolkingsgroepen;

= scheiding tussen transmissie en distributie enerzijds en productie en levering anderzijds;

= niet-discriminatoire toegang tot het netwerk voor consumenten en producenten, op basis

van transparante en bekendgemaakte tarieven;

= instelling van een regulerende functie in elke lidstaat, binnen het juiste regelgevingskader, om met name te zorgen voor een effectieve controle op de tarifieringsvoorwaarden;

- roept de Europese Raad de Raad op, zo spoedig mogelijk in 2002 tot overeenstemming te komen over een tarifieringssysteem voor grensoverschrijdende elektriciteitstransacties, met inbegrip van congestiebeheer, gebaseerd op de beginselen van non-discriminatie, transparantie en eenvoud;

- komt hij als doelstelling voor de lidstaten overeen dat zij uiterlijk in 2005 voor elektriciteit een koppelingsniveau bereiken dat overeenstemt met ten minste 10% van hun geïnstalleerde opwekkingscapaciteit. De nodige financiële middelen moeten vooral door de betrokken ondernemingen worden ingebracht;

- dringt hij erop aan, de herziene richtsnoeren en begeleidende financiële bepalingen inzake trans-Europese energienetwerken uiterlijk in december 2002 aan te nemen, en neemt hij nota van het voornemen van de Commissie om het verslag betreffende de voorzieningszekerheid te presenteren uitgaande van de resultaten van het debat naar aanleiding van het groenboek van de Commissie over de continuïteit van de energievoorziening, zulks met het oog op zijn volgende bijeenkomst in Sevilla;

- verzoekt hij de Commissie en de Raad tijdens de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad in 2006 de algemene prestatie van de Europese interne energiemarkt te analyseren, in het bijzonder in welke mate het regelgevingskader is omgezet en welke gevolgen het heeft voor de consumentenbescherming, de infrastructuurinvesteringen, de daadwerkelijke integratie van markten en interconnecties, mededinging en milieu.

38. Op het gebied van vervoer:

- verheugt de Europese Raad zich over de vooruitgang die is geboekt in het Galileo-dossier en verzoekt hij de Raad Vervoer, om tijdens de zitting in maart de nodige besluiten te nemen betreffende de financiering en lancering van dit programma, en de oprichting van de Gemeenschappelijke Onderneming, in samenwerking met het Europees Ruimte-Agentenschap;

- wijst hij op het belang van de toetreding van de Gemeenschap tot Eurocontrol, en dringt hij erop aan om voor eind 2002 de besprekingen van het pakket Commissievoorstellen

actief voort te zetten zodat het besluit betreffende de totstandbrenging van het gemeenschappelijke luchtruim in 2004 kan worden genomen; bovendien zouden ook de besluiten over de voorgestelde regels inzake de toewijzing van luchthavenslots voor eind 2002 moeten worden genomen;

- roept hij, op grond van een verslag van de Commissie over het functioneren van het eerste spoorwegpakket, de Raad op om de werkzaamheden in verband met het tweede pakket, dat onder meer interoperabiliteit en strenge veiligheidsnormen omvat, voort te zetten;

- doet hij een oproep om uiterlijk in december 2002 de voorliggende voorstellen betreffende havendiensten en overheidsopdrachten voor dienstverlening goed te keuren;

- verzoekt hij de Raad en het Europees Parlement om uiterlijk in december 2002 herziene richtsnoeren en begeleidende financiële bepalingen inzake trans-Europese vervoersnetwerken aan te nemen, inclusief nieuwe, door de Commissie aangewezen, prioritaire projecten, teneinde het vervoersklimaat in de gehele Europese Unie met een hoog niveau van veiligheid te verbeteren en de knelpunten in gebieden zoals onder meer de Alpen, de Pyreneeën en het Oostzeegebied te verminderen.

39. Wat communicatie betreft, houdt de aanneming van het nieuwe telecommunicatiepakket in dat dezelfde regels van toepassing zullen zijn voor alle convergerende technologieën, met als effect meer mededinging en voor iedereen gelijke voorwaarden in Europa. De lidstaten wordt verzocht ervoor te zorgen dat het nieuwe regelgevingspakket voor communicatie uiterlijk mei 2003 volledig wordt toegepast; tevens zou de richtlijn gegevensbescherming spoedig moeten worden aangenomen.

40. Verdere vorderingen zijn vereist. De Europese Raad

- kent voor de volgende fase prioriteit toe aan de ruime beschikbaarheid en het ruime gebruik van breedbandnetwerken in de gehele Unie voor 2005 en de ontwikkeling van internetprotocol IPv6;

- verzoekt de Commissie een alomvattend actieplan eEuropa 2005 op te stellen en vóór de Europese Raad van Sevilla in te dienen, met de klemtoon op de bovengenoemde prioriteiten en de veiligheid van netwerken en informatie, e-overheid, e-leren, e-gezondheid en e-handel;

- roept de lidstaten op, er voor eind 2003 voor te zorgen dat het aantal pc's met internetaansluiting in de gehele Europese Unie wordt gebracht op één pc per vijftien leerlingen.

41. De technologische convergentie biedt alle bedrijven en burgers nieuwe mogelijkheden voor toegang tot de informatiemaatschappij. Digitale televisie en mobiele communicatie van de

derde generatie (3G) zullen een hoofdrol spelen bij de verschaffing van een ruime toegang tot interactieve diensten.

De Europese Raad

- roept derhalve de Commissie en de lidstaten op tot bevordering van het gebruik van open platforms om de burgers keuzevrijheid te bieden bij de toegang tot toepassingen en diensten van de informatiemaatschappij, met name via digitale televisie, 3 G-mobiele communicatie en andere platforms waartoe de technologische convergentie in de toekomst kan leiden, en zich te blijven inspannen voor de invoering van 3 G-mobiele communicatie;

- verzoekt derhalve de Commissie tijdens de Europese Raad van Sevilla een alomvattende analyse te presenteren van de resterende belemmeringen voor de verwezenlijking van ruime toegang tot nieuwe diensten en toepassingen van de informatiemaatschappij via open platforms op het gebied van digitale televisie en 3 G-mobiele communicatie, de volledige verspreiding van 3 G-mobiele communicatie, de ontwikkeling van e-handel en e-overheid en de rol die nationale elektronische identificatie- en authenticatiesystemen in dit verband kunnen spelen.

Openbare diensten van hoge kwaliteit

42. Bij de integratie van de Europese netwerken en de openstelling van de markten van nutsvoorzieningen moet ten volle rekening worden gehouden met het belang van openbare diensten van hoge kwaliteit. In dit verband benadrukt de Europese Raad dat de toegang tot diensten van algemeen economisch belang voor de burgers en voor de territoriale en sociale samenhang belangrijk is. De Europese Raad verzoekt de Commissie in dit verband:

- haar mededeling over de evaluatiemethodiek in mei aan de Raad voor te leggen en aan de Europese Raad van Sevilla verslag uit te brengen over de stand van de werkzaamheden op het gebied van de richtsnoeren voor staatssteun en zo nodig een groepsvrijstellingsverordening op dit gebied voor te stellen;

- haar onderzoek voort te zetten teneinde de aan artikel 16 van het Verdrag ten grondslag liggende beginselen inzake diensten van algemeen economisch belang in een voorstel voor een kaderrichtlijn te bevestigen en nader te omschrijven, rekening houdend met de kenmerken van de verschillende betrokken sectoren en met inachtneming van de bepalingen van artikel 86 van het Verdrag. De Commissie zal voor het einde van het jaar een verslag indienen.
Een concurrerende kenniseconomie

Onderwijs

43. De Europese Raad is ingenomen met het akkoord over het gedetailleerde "werkprogramma

voor 2010" voor onderwijs- en opleidingsstelsels. De Europese Raad stelt zich ten doel zijn onderwijs- en opleidingsstelsels voor 2010 tot een kwaliteitsreferentie op wereldniveau te maken. Hij komt overeen dat de drie grondbeginselen van dit programma de volgende moeten zijn: verbeterde kwaliteit, vergemakkelijking van universele toegang, en openstelling voor de omringende wereld.

Hij verzoekt de Raad en de Commissie aan de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad in 2004 verslag uit te brengen over de praktische uitvoering ervan.

44. De Europese Raad dringt aan op verdere maatregelen op dit gebied:

- invoering van instrumenten met het oog op de transparantie van diploma's en kwalificaties (Europees puntenoverdrachtsysteem, aanvullingen op diploma's en certificaten, Europees cv) en nauwere samenwerking op het gebied van universiteitsdiploma's, zoals vastgelegd in het Sorbonne-Bologna-Praag-proces, voor de bijeenkomst van Berlijn in 2003; soortgelijke maatregelen moeten bevorderd worden op het gebied van beroepsopleiding;

- verbetering van de beheersing van basisvaardigheden, met name door het onderwijs van ten minste twee vreemde talen vanaf zeer jonge leeftijd: vaststelling van een taalvaardigheidsindicator in 2003; ontwikkeling van een digitale cultuur: algemene invoering van een internet- en computergetuigschrift voor leerlingen in het secundair onderwijs;

- de Europese Raad verzoekt de Commissie een haalbaarheidsstudie op te zetten om na te gaan hoe middelbare scholen geholpen kunnen worden om een internetsamenwerkingsverband met een partnerschool elders in Europa tot stand te brengen of te versterken, en hierover aan de Europese Raad van Sevilla in juni verslag uit te brengen;

- de Europese dimensie in het onderwijs en de integratie ervan in de basisvaardigheden van de leerlingen voor 2004 bevorderen.

45. De Europese Raad is ingenomen met de Commissiemededeling "Een Europese ruimte voor levenslang leren realiseren" en verzoekt de Raad voor de Europese Raad van Sevilla een resolutie over levenslang leren aan te nemen en daarbij rekening te houden met de Europese werkgelegenheidsstrategie.

Onderzoek en speerpunttechnologieën

46. De Europese Raad verzoekt de Raad en het Europees Parlement andermaal voor juni 2002 het 6e kaderprogramma op het gebied van onderzoek (KP6) en de bijbehorende rechtsinstrumenten aan te nemen.

47. Teneinde de kloof tussen de EU en haar belangrijkste concurrenten te dichten, moeten alle inspanningen op het gebied van O&O en innovatie in de Unie aanzienlijk worden opgevoerd met bijzondere aandacht voor speerpunttechnologieën. De Europese Raad:

- stemt er derhalve mee in dat de algemene uitgaven voor O&O en innovatie in de Unie verhoogd worden met het doel 3% van het BBP voor 2010 te benaderen. Tweederde van deze nieuwe investering moet afkomstig zijn uit de particuliere sector;

- neemt nota van het voornemen van de Commissie in het voorjaar van 2003 maatregelen voor te stellen om innovatie beter in een Europese kennisruimte te integreren, teneinde het gebruik van intellectuele-eigendomsrechten in heel Europa te verbeteren, de particuliere investeringen en het gebruik van risicokapitaal op het gebied van onderzoek verder te ontwikkelen en te versterken, en de vorming van netwerken tussen het bedrijfsleven en de wetenschappelijke basis te bevorderen;

- bevestigt het belang van het Gemeenschapsoctrooi en verzoekt de Raad tijdens zijn zitting in mei overeenstemming te bereiken over een gemeenschappelijke politieke benadering. Het Gemeenschapsoctrooi moet een doeltreffend en flexibel instrument zijn dat tegen een betaalbare prijs voor ondernemingen beschikbaar is, stoelen op de beginselen van rechtszekerheid en non-discriminatie tussen de lidstaten en een hoog kwaliteitsniveau waarborgen.

48. Speerpunttechnologieën zijn een sleutelfactor voor toekomstige groei. De Europese Raad verzoekt de Raad de Commissiemededeling "Biowetenschappen en biotechnologie - een strategie voor Europa" voor juni 2002 te bestuderen. Hij verzoekt de Raad en de Commissie maatregelen en een tijdschema uit te werken die de samenhang van het beleid waarborgen en het bedrijfsleven in de Gemeenschap in staat stellen het potentieel van de biotechnologie te benutten, met inachtneming van het voorzorgsbeginsel en tegemoetkoming aan ethische en maatschappelijke bezwaren. De Commissie wordt verzocht voor de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad in 2003 verslag uit te brengen over de voortgang.

VERBETERING VAN DE WERKMETHODEN

Na Barcelona

49. De Europese Raad dringt er bij de Raad en de Commissie op aan de desbetreffende processen te stroomlijnen: de aandacht moet meer uitgaan naar uitvoeringsmaatregelen dan naar de jaarlijkse opstelling van richtsnoeren. Aangezien de Europese Raad de belangrijkste politieke stimulans moet geven aan de acties die cruciaal zijn voor de verwezenlijking van de lange-

termijndoelstellingen van de Unie, heeft hij besloten dat de tijdschema's voor de aanneming van de globale richtsnoeren voor het economisch beleid en van het jaarlijks werkgelegenheidspakket zo snel mogelijk op elkaar afgestemd dienen te worden.

Derhalve zal de Europese Raad tijdens zijn voorjaarsbijeenkomst het economisch beleid, het sociaal beleid en het milieubeleid van de Gemeenschap in hun geheel evalueren en zo nodig bijsturen.
